

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/4828
GK 31

Sayı : 44697349-610.01/ 91979
Konu : Denizli Milletvekili
Sayın Yasin ÖZTÜRK'ün
yazılı soru önermeleri

07-12-2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 05.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.373126 sayılı yazınız.

Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK'ün 7/4828 esas sayılı yazılı soru önermesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu (5 Sayfa)

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN YASİN ÖZTÜRK'ÜN
7/4828 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGELERİ VE CEVAPLARI

13 Eylül 2018 tarihli 30534 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile Türk parası kıymetini koruma hakkında 32 sayılı kararda değişiklik yapılmıştır.

Bu değişiklikle Türkiye'de yerleşik kişilerin her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, iş, hizmet ve eser sözleşmelerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak yapılması yasaklanmıştır. Daha önce yapılanlarında 30 gün içerisinde Türk lirası olarak yeniden belirlenmesi zorunluluğu getirilmiştir.

6 Ekim 2018 tarihli, 30557 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Türk parası kıymetini koruma kanunu hakkında 32 sayılı karara ilişkin değişiklik yapılmasına dair tebliğ ile 8. Madde de Döviz cinsinden ve dövize endeksli sözleşmeler yeniden düzenlenmiştir. Yabancı para birimi cinsinden sözleşmeye bağlanan işler belgeye konu işin ihale tarihinde, alt yüklenici iş bitirme belgeleri dahil diğer belgeler için ise belgeye konu işin sözleşme tarihinde Resmi Gazete 'de yayımlanan T.C Merkez Bankası Döviz kuru üzerinden TL'ye çevrilecektir.

Değişiklikle yabancı para cinsinden ihaleler, Türk lirasına dönüştürülmüyor ancak sözleşme tarihleri baz alınarak ilerleyen tarihlerdeki kur artışının yansıtılmayacağı ifade ediliyor.

Kamuda karayolu, otoyol, köprü, tünel, metro, hızlı tren ve havalimanı vb. gibi mega projelerin döviz cinsinden yapıldığı bilinmektedir. Yolcu sayısı, tünel geçiş-köprüden geçecek araç sayısı garantisi vb. temel birim ücretleri dövize endeksli olarak belirlendi. Kur riski hem krediler hem de hizmet birim açısından kamu ihalelerinde sıkıntı oluşturmaktadır.

Kamuda Yap-İşlet-Devret (YİD), Yap-Kirala-Devret (YKD), Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) projelerinin revizyonu ve TL'ye dönüşü ile ilgili net bir açıklama yapılmamıştır.

Bu kapsamda;

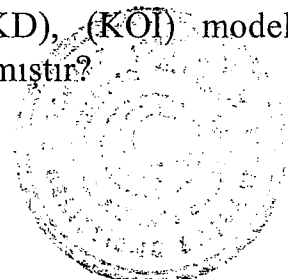
SORULAR:

1-Bakanlık olarak Yap-İşlet-Devret (YİD), (YKD), (KÖİ) modeliyle gerçekleştirdiğiniz projeler nelerdir?

2-Bu yatırımlara verdiğiniz garanti süreleri ve garanti şartları nelerdir?

3-Bakanlık olarak Yap-İşlet-Devret (YİD), (YKD), (KÖİ) modeliyle gerçekleştirilen kamu projeleri sözleşmelerini 2 Ocak 2018 tarihi itibarıyla Merkez Bankası Döviz alış Kuru+Tüfe'den TL'ye neden çevirmiyorsunuz?

4-2018 yılı itibarıyla Yap-İşlet-Devret (YİD), (YKD), (KÖİ) modeliyle gerçekleştirdiğiniz yatırımlara ne kadar garanti ödemesi yapılmıştır?

5-Cumhurbaşkanlığı kararında belirtilen bu sözleşmelerde "Bakanlıkça belirlenen haller dışında" cümlesi neyi ifade ediyor?

6-Sözleşmeleri Türk Lirası olarak revize edince yeni sözleşme damga vergisine tabi olacak mı?

7-Vatandaş olarak bu sözleşmeler TL'ye çevrildiğinde halka yansıyacak mı?

CEVAPLAR:

Bakanlığımız ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarımız tarafından Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle gerçekleştirilen yatırımlarımız ile ayrıntıları sektörler bazında aşağıda yer almaktadır.

Denizcilik sektörü:

- ✓ Didim Yat Limanı
- ✓ Muğla-Ören Yat Limanı
- ✓ Kumkuyu Yat Limanı
- ✓ Turgutreis Yat Limanı
- ✓ Alanya Yat Limanı
- ✓ Mersin Yat Limanı
- ✓ Sığacık Yat Limanı
- ✓ Çeşme Yat Limanı
- ✓ Kaş Yat Limanı
- ✓ Yalova Yat Limanı
- ✓ Bodrum Yolcu İskelesi
- ✓ Çanakkale Limanı Üstyapı İnşaatı
- ✓ Karasu Limanı
- ✓ Güllük Gemi Yanaşma İskelesi

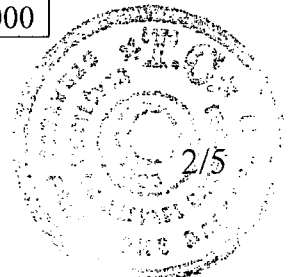
Yukarıdaki yat limanı projelerinde hazine garantisi bulunmamaktadır.

Karayolu sektörü:

-Gebze-Orhangazi-İzmir (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dâhil)

Otoyolu:

İşletme Süresi	Garanti Miktarı (otomobil eşdeğer/gün)	
15 yıl 4 ay	Otoyol 1.Kesim (Osmangazi Köprüsü dâhil)	40.000
	Otoyol 2.Kesim	35.000
	Otoyol 3.Kesim	17.000
	Otoyol 4.Kesim	23.000

-Kuzey Marmara Otoyolu (3. Boğaz Köprüsü Dâhil) Odayeri - Paşaköy Kesimi:

İşletme Süresi	Garanti Miktarı (otomobil eşdeğer/gün)
7 yıl 8 ay 20 gün	Otoyol (Yavuz Sultan Selim Köprüsü dâhil) 135.000

-Kuzey Marmara Otoyolu (3. Boğaz Köprüsü Dâhil) Kınalı -Odayeri (Bağlantı Yolları Dâhil) Kesimi:

İşletme Süresi	Garanti Miktarı (otomobil eşdeğer/gün)
4 yıl 9 ay 12 gün	Otoyol 1.Kesim 75.000 Otoyol 2.Kesim 100.000 Otoyol 7.Kesim 120.000

-Kuzey Marmara Otoyolu (3. Boğaz Köprüsü Dâhil) Kurtköy-Akyazı (Bağlantı Yolları Dâhil) Kesimi:

İşletme Süresi	Garanti Miktarı (otomobil eşdeğer/gün)
3 yıl 9 ay 12 gün	Otoyol 4.Kesim 125.000 Otoyol 5.Kesim 90.000 Otoyol 6.Kesim 60.000

-Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Savaştepe Otoyolu Projesi Malkara-Çanakkale (1915 Çanakkale Köprüsü Dâhil) Kesimi

İşletme Süresi	Garanti Miktarı (otomobil eşdeğer/gün)
10 yıl 8 ay 12 gün	Otoyol (1915 Çanakkale Köprüsü dâhil) 45.000

-Menemen-Aliğa-Çandarlı Otoyolu

İşletme Süresi	Garanti Miktarı (otomobil eşdeğer/gün)
6 yıl 10 ay 11 gün	Otoyol 35.000

-Ankara - Niğde Otoyolu

İşletme Süresi	Garanti Miktarı (otomobil eşdeğer/gün)
8 yıl 10 ay 17 gün	Otoyol 1.Kesim 34.000 Otoyol 2.Kesim 23.000 Otoyol 3.Kesim 18.000

Garantiye esas geri ödeme tutarları ise aşağıda belirtilmiştir.

-2016 yılı için 2017 yılında ödenen tutar 1.127.887.016 TL

-2017 yılı için 2018 yılında ödenen tutar 3.403.006.450 TL'dir.

-Karayolu Boğaz Tüp Geçişi (Avrasya Tüneli)

Karayolu Boğaz Tüp Geçişi (Avrasya Tüneli); hazine garantisi ile yapılmıştır. Avrasya Tüneli için belirlenen iş süresi 29 yıl olup, sözleşmesel olarak bu sürenin 4 yıl 7 ayı "*yatırım süresi*", 24 yıl 5 ayı ise "*işletme süresi*" olarak ifade edilmiştir. Söz konusu yatırım süresi 3 yıl 11 ay 3^{gün} süresinde (8 ay erken) tamamlandığından dolayı işletme süresi 25 yıl 28 gün olarak belirlenmiştir. Bu sürenin tamamı için garanti verilmiştir. Garanti şartları ise işletme dönemi içerisinde gerçekleşecek olan araç geçişi taahhüdü verilmiştir. Kredi kuruluşları öngörülerine göre 2020 yılında garanti araç sayısının yakalanacağı ve 2021 yılı sonrasında garanti ödemesi yapılmayacağı planlanmış olmasına rağmen, 2017-2018 yılı verileri doğrultusunda 2019 yılı içerisinde garanti araç sayısının yakalanacağı düşünülmektedir. Ayrıca Avrasya Tüneli'nin 2017 yılı bilimsel olarak hesaplanan tasarruf verilerine göre kamuya 1.211.985.664 TL katkı sağladığı hesaplanmış olup, söz konu tasarruf tutarının her yıl artarak devam edeceği ve kamuya büyük oranda katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle ihalesi gerçekleştirilen Avrasya Tüneli için 2017 yılında 22.945.205 birim araç geçişi garantisi verilmiş olup, 14.152.112 birim araç (kaçak geçişler hariç) geçişi sağlanmıştır. Bu kapsamda eksik kalan 8.793.093 birim araç geçişi karşılığında Hazine'den Görevli Şirkete 2018 yılı ilk çeyreğinde 123.718.819 TL garanti ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Havayolu Sektörü:

Bakanlığımız Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde 10 projenin ihalesi gerçekleştirilmiştir. Bu projelerden altısının işletim süresi sona ermiştir.

İşletimi devam eden 4 Proje;

- **İstanbul Havalimanı** 31.10.2018 tarihinden itibaren hizmet vermeye başlamış olup işletme süresi 01.01.2019 tarihinden itibaren başlayacaktır.

- **Çeşme Alaçatı Havalimanı** yatırım dönemi devam etmektedir.

Bununla birlikte, **Esenboğa Havalimanı İç/Dış Hatlar Terminal Binası** için İdare, 2006 yılında görev konusu yatırım için 556.000 yolcu/yıla tekabül eden iç hat yolcu servis ücret geliri ile, 735.000 yolcu/ yıla tekabül eden dış hat yolcu servis ücreti gelirlerini, 2007 yılında ise 600.000 yolcu/yıla tekabül eden iç hat yolcu servis ücret geliri ile, 750.000 yolcu/yıla tekabül eden dış hat yolcu servis ücret gelirini görev konusu yatırım için tahsis etmiş olup müteakip işletme yıllarında bu sayılar bir önceki işletme yılına göre %5 arttırılarak hesaplanmaktadır.

